

FLORIAN CELIŃSKI, TEOFIL WOJTERSKI

Nowe stanowiska rzadszych roślin na Babiej Górze — New localities of some rare plants on the Babia Góra Mountain

Wpłynęło 10. XII. 1959

Babia Góra była już od dawna przedmiotem zainteresowań botaników (Zapałowicz 1880, Walas 1933). W związku z tym należy ona do najlepiej poznanych pod względem florystycznym terenów Karpat Zachodnich. Pomimo tego w czasie kartowania zespołów roślinnych Babiogórskiego Parku Narodowego w latach 1955—59 udało się jeszcze odkryć na tym terenie nowe stanowiska kilku rzadszych gatunków roślin.

Wśród roślin tych nowymi dla flory Babiej Góry są: *Betula obscura*, *Elymus europaeus* i *Symphytum cordatum*.

Betula obscura A. Kotula — znaleziona na Sulowej Cyrhli przy południowym skraju polany w pobliżu gajówki (850 m n. p. m.). Drzewo to o poziomo ustawionych gałęziach posiada bardzo charakterystyczny pokrój przypominający olszę czarną. Kora dołem głęboko spękana, pozbawiona jest całkiem betuliny. Wysokość drzewa wynosi około 10 m, a jego średnica w pierśnicy — 25 cm.

Elymus europaeus L. — znaleziony dwukrotnie. Pierwsze stanowisko — to płat żyznej buczyny (*Fagetum carpaticum allietosum ursini*) pod Czarną Halą na wysokości 970 m n. p. m. Roślina ta, charakterystyczna dla mezofilnych lasów bukowych (*Melico-Fagetum*) ze związku *Fagion*, występuje tu w towarzystwie gatunków żyznych siedlisk, jak *Allium ursinum*, *Impatiens noli-tangere*, *Symphytum tuberosum*, *Veronica montana*, *Cardamine flexuosa* i inne, a także wśród gatunków charakterystycznych dla buczyny karpackiej, jak: *Dentaria glandulosa*, *D. bulbifera*, *Polystichum lobatum* i inne. Drugim stanowiskiem jest skraj lasu nad Mokrym Stawkiem (1060 m n. p. m.). *Elymus europaeus* rośnie tu na siedlisku znacznie uboższym, w borze mieszanym jodłowo-świerkowym z pojedynczą przymieszką buka (płat zespołu *Piceetum tatricum abietetosum*). W runie spotykamy w większości gatunki acidofilne, jak: *Vaccinium myrtillus*, *Homogyne alpina*, *Blechnum spicant*, *Galium rotundifolium*, *Plagiothecium undulatum*, *P. curvifolium*, *Polytrichum attenuatum* i inne.

Symphytum cordatum W. K. — spotkane w płacie żyznej buczyny nad potokiem Jałowiec na wysokości 720 m n. p. m.

Najbliższe stanowiska tego wschodniokarpackiego gatunku podaje Zarzycki (1956) z Zawoi-Wideł (około 5 km na NE od podanego stanowiska) i okolic Makowa Podhalańskiego (około 20 km na NE) oraz Kornaś (1955) z góry Jałowiec, znajdującej się około 10 km na północ od pasma Babiej Góry.

Dla scharakteryzowania roślinności, wśród której występuje *Symphytum cordatum*, wykonano zdjęcie fitosocjologiczne dn. 8. VI. 59 r. na powierzchni 200 m². Zwarcie warstwy drzew (A) wynosiło 90%, krzewów (B) — 10%, ziół (C) — 80%, mchów (D) — 10%.

A — <i>Abies alba</i>	4.4	C — <i>Asperula odorata</i>	+
<i>Fagus silvatica</i>	4.4	<i>Cardamine flexuosa</i>	+
<i>Picea excelsa</i>	2.1	<i>Carex silvatica</i>	+ .2
B — <i>Abies alba</i>	+	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	+
<i>Fagus silvatica</i>	+	<i>Dryopteris austriaca</i>	+
C — <i>Symphytum cordatum</i>	1.3	<i>Euphorbia amygdaloides</i>	+
<i>S. tuberosum</i>	1.3	<i>Mycelis muralis</i>	r
<i>S. cordatum</i> × <i>S. tuberosum</i>	+	<i>Oxalis acetosella</i>	+
<i>Impatiens noli-tangere</i>	3.4	<i>Paris quadrifolia</i>	r
<i>Athyrium filix-femina</i>	2.2	<i>Petasites albus</i>	+
<i>Galeobdolon luteum</i>	2.1	<i>Poa nemoralis</i>	+
<i>Myosotis silvatica</i>	2.2	<i>Polygonatum verticillatum</i>	+
<i>Veronica montana</i>	2.1	<i>Prenanthes purpurea</i>	+
<i>Dentaria glandulosa</i>	1.1	<i>Primula elatior</i>	r
<i>Dryopteris filix-mas</i>	1.1	<i>Ranunculus lanuginosus</i>	+
<i>Geranium Robertianum</i>	1.1	<i>R. repens</i>	+
<i>Lysimachia nemorum</i>	1.3	<i>Rubus hirtus</i>	+
<i>Melandrium rubrum</i>	1.1	<i>R. idaeus</i>	+
<i>Stellaria nemorum</i>	1.1	<i>Sambucus racemosa</i>	+
<i>Actaea spicata</i>	+	<i>Senecio Fuchsii</i>	+
<i>Ajuga reptans</i>	+	<i>Veronica officinalis</i>	r
<i>Allium ursinum</i>	+	<i>Viola silvestris</i>	+
<i>Anemone nemorosa</i>	+	D — <i>Mnium punctatum</i>	1.2
<i>Anemone ranunculoides</i>	+		

Obok gatunków nie podawanych dotąd z Babiej Góry odkryto dalsze stanowiska bardzo rzadkich w naszej florze roślin spotykanych na omawianym terenie.

Poa remota Forselles występuje na Babiej Górze w kilku stanowiskach nad potokami na wschód od Cyrhli (880 m n. p. m.) oraz poniżej Dolnego Płaju nad Stonowym Potokiem i jego prawymi dopływami (900—950 m n. p. m.). Związana jest więc z żyznymi, podmokłymi siedliskami.

Tozzia alpina L. podana przez Zapałowicza z dwóch stanowisk (Polana Wójcikowa 860 m n. p. m. i Skały Borsucze 1275 m n. p. m.) znaleziona została poza tym na Dejakowych Szczawinach na wilgotnej łące, nad brzegiem potoku (1090 m n. p. m.) w kilku pięknie kwitnących okazach.

Laserpitium archangelica Wulf. odnaleziono ponownie na stanowisku pod Sokolicą, podanym przez Zapałowicza. Zarówno Walas (1933) jak i ostatnio Nowiński (1959), pomimo poszukiwań, stanowiska tego nie potwierdzają. *Laserpitium archangelica* rośnie tu w kilku okazach na krawędzi luźnego drzewostanu świerkowego na urwiskach skalistego zbocza.

Z Zakładu Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

LITERATURA

1. Kornaś J. 1955. Charakterystyka geobotaniczna Gorców. *Monographiae Botanicae* 3: 216.
2. Nowiński M. 1959. Okrzyn jeleni na Babiej Górze. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 15 (1): 7—13.
3. Walas J. 1933. Roślinność Babiej Góry. *Monografie naukowe Państw. Rady Ochr. Przyrody*. 2: 1—68, tab. 1—21, mapa.
4. Zapałowicz H. 1880. Roślinność Babiej Góry pod względem geograficzno-botanicznym. *Spraw Kom. Fizjograf. AU* 14: 79—237, mapa.
5. Zarzycki K. 1956. Zarastanie żwirowisk Skawicy i Skawy. *Fragm. Flor. et Geob.* 2 (1): 111—142 + 2 tabele.

SUMMARY

The authors publish new localities of some rare plants found during the investigations of the plant associations of Babia Góra, a floristically well known massiv of the Western Beskides. There are three species new for the flora of this territory: *Betula obscura* — found in the meadow named „Sulowa Cyrhla“ (850 m), *Symphytum cordatum* — in the valley of the stream „Jalowiec“ (720 m), *Elymus europaeus* — in a beech-forest (*Fagetum carpaticum*) near the meadow „Czarna Hala“ (970 m) and in a fir-spruce forest (*Piceetum tatricum abietetosum*) near the pond „Mokry Stawek“ (1060 m).

Poa remota has been found on some localities along the streams on the northern slopes (880—950 m). A new locality of the very rare *Tozzia alpina* has been found near the stream in the moist meadow „Dejakowe Szczawiny“ (1090 m). The authors confirm also the locality of *Laserpitium archangelica* on the slopes of Sokolica, published at first by Zapałowicz (1880 m) and not discovered by other botanists since that time.

Institute of Systematics and Plant Geography of the A. Mickiewicz University in Poznań